

DOĞAL FELAKETLERİN ÜLKE DERECELENDİRMELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİLERİ

- **Doğal Felaketlerin ülke ratinglerini zayıflatabilme etkisi bulunmaktadır:** Birçok ülke verilerine dayanılarak yapılan gözlemlerde doğal felaketlerin ülke ratinglerini zayıflatabildiği anlaşılmıştır.
- **Ülke ratinglerine en büyük etkiyi deprem ve devamındaki tsunami yapmaktadır:** Ülke ratinglerine en büyük etkiyi sırasıyla deprem ve tropik fırtınalar yapmaktadır. Bu etki şu ana kadar ülke notlarının yaklaşık 1.5 kademe düşmesine neden olmuştur. Ancak, doğal felaketlerin derecelendirme üzerindeki etkiyi azaltmanın en önemli yolu felaket sigortası yaptırmaktır. Sigorta, felaketin derecelendirmeye olan etkisini yaklaşık olarak %50 civarında azaltıcı bir role sahiptir. Taşkınlar, Avrupa kış fırtınaları, volkanik patlamalar genellikle ülke notlarında özellikle ekonomik yapısı güçlü olan ülkelerde etki meydana getirebilecek büyüklükte ekonomik zarar üretememektedirler.
- **Doğal felaketlerin frekansı giderek artmaktadır:** Doğal felaketlerin (depremler, tsunami, volkanik patlamalar, tropik fırtınalar, seller ve kış fırtınaları, kuraklık) frekansında giderek bir artan bir oranda yukarı yönlü bir eğilim görülmektedir. Her gün yaklaşık 3,500-4,000 arasında deprem, Bir ayda 4 defa yanardağ patlaması, yine bir ayda 3-4 defa dünyanın sıcak kesimlerinde tropik kasırga/fırtına olmaktadır.
- **Ülkelerin savunma hazırlıkları felaketlerin etkisini değiştirebilmektedir:** Doğal felaketler ortaya çıktığı yerlerde ülkelerin kredi durumuna anlamlı bir şekilde vereceği ekonomik zararın boyutu, felaketin meydana geldiği ülkenin savunma hazırlıklarına, nüfus yoğunluğuna, gelişmişlik düzeyine, coğrafi çeşitlendirme olanaklarına sahip olmalarına göre değişiklik göstermektedir.
Doğal felaketlerin yaratacağı negatif etkilerin boyutundan ziyade, Doğal tehlikelere karşı ülkelerin hazırlık ve savunma düzeyleri not öncesinde hesaba dahil edilmelidir.
- **Doğal felaketlerin ülke notları üzerindeki etkisi direkt değil dolaylı olarak hesaplanmaktadır:** Doğal felaketler ülke derecelendirmesini belirleyen ekonomik, dışsal, mali, parasal ve kurumsal başlıklarda saydığımız temel faktörlerin direkt olarak zayıflaması yoluyla değil, dolaylı olarak etkilemektedir. Doğal bir felaket, ülkenin ekonomik çıktılarına, büyüme potansiyeline, kamu maliyesine zarar verebilir, teminat sayılan gayrimenkullerin ve işletmelerin değerini düşürerek enflasyonist baskıları artabilir, ticari bankaların varlık kalitesini kötüleştirebilir. Ayrıca, ülke düzeyinde kurumlar zarar göreceği için ilave güvenlik riskleri doğabilir ve bu yolla toplumlar üzerinde uzun süre etkileri meydana gelebilir veya sürebilir.

Doğal felaketlerin etkisi doğrudan değil de dolaylı olduğu için, genellikle ülke notları indirilirken, doğal felaketin kendisine bağlamak yerine, doğal felaketin etkilediği temel faktörler esas alınmıştır. Örneğin, bir depremin ya da tsunami'nin direkt olarak kendisi değil de o doğal felaketin kamu açıkları üzerinde yarattığı/yaratacağı etki baz alınmaktadır.

Global Knowledge supported by Local Experience

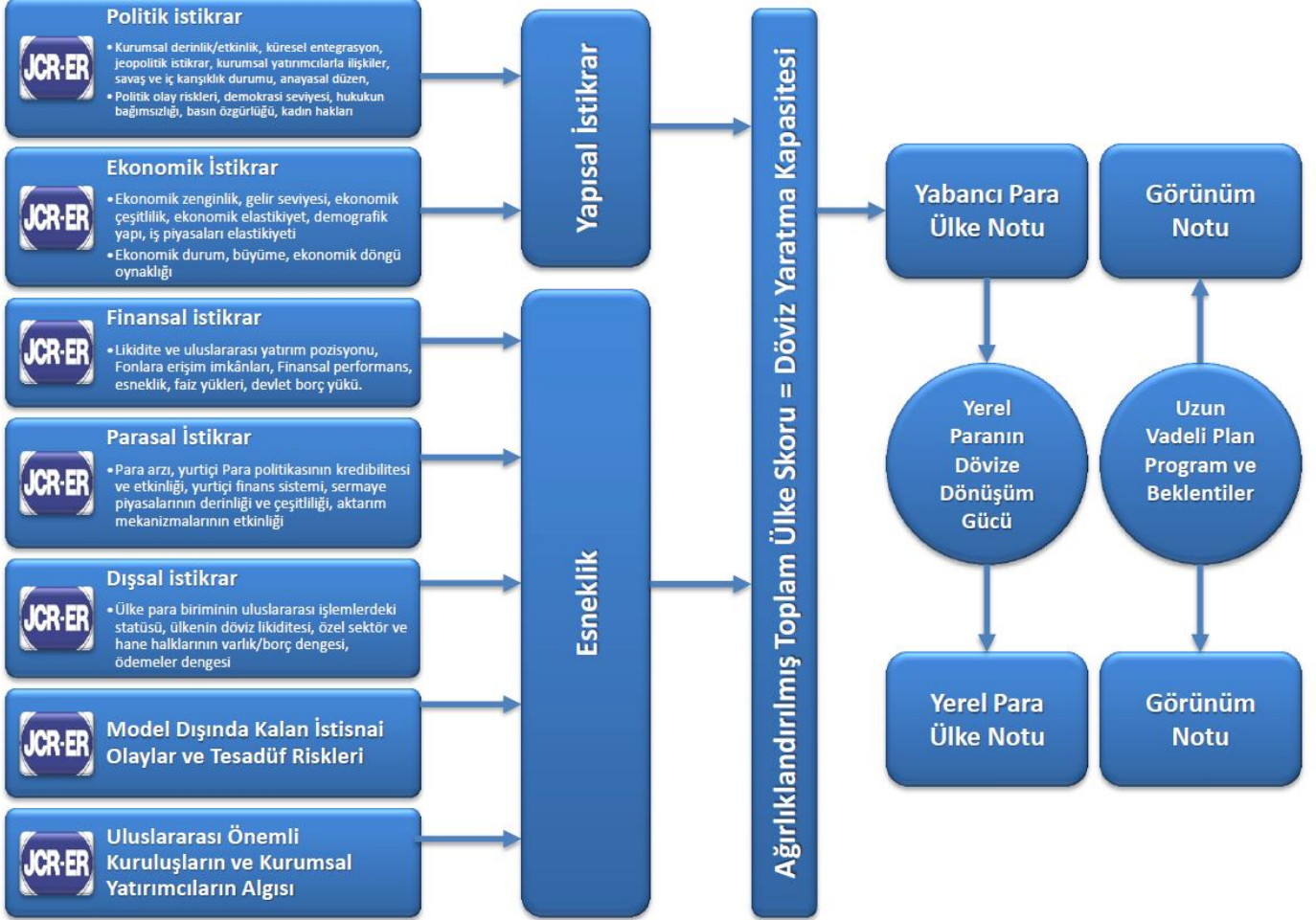
19 Mayıs Mahallesi, 19 Mayıs Caddesi, Nova Baran Plaza No:4 Kat: 12 34360 Şişli-İSTANBUL

T: +90 (212) 352 56 73 - +90 (212) 352 56 74, F: +90 (212) 352 56 75

www.jcrer.com.tr

- **Doğal felaketlerin etkisi ekonomik, mali ve dışsal riskler içerisinde analiz edilmektedir:** Doğal felaketler, ülke derecelendirmesini belirleyen ekonomik, dışsal, mali, parasal ve kurumsal başlıklarda saydığımız temel faktörler içerisinde sadece ekonomik, dışsal ve mali faktörler içerisinde analiz edilmektedir.
- **Doğal felaketlerin derecelendirme üzerinde yaratacağı etkileri tam olarak ölçebilecek yeterlilikte bir veri setine rating kuruluşları sahip değildir:** Mevcut durumda JCR Eurasia Rating tarafından derecelendirilen ülkelerin çoğunluğunda, sağlam ve düzenli bir felaket verileri mevcut olmadığı için, ülke bazında hasar tahminleri, yaptırılan sigorta kapsayıcılığı, felaketlerin frekanslarının tahminleri, kilit makroekonomik değişkenler üzerindeki etkileri ve sonuçta derecelendirme üzerinde yaratacağı etkiler bu güne kadar tam olarak ölçülememiştir. Bu durum diğer uluslararası derecelendirme kuruluşları için de aynen geçerlidir. Ancak, bu alanda etkili simülasyon yapabilmek için Dünya’da önde gelen reasürans şirketleriyle rating kuruluşları arasında iş birlikleri geliştirilmektedir.
- **Ülkelerin etkilenme durumu farklı olduğu için direkt olarak doğal afet kaynaklı not indirimleri genellikle yanıtıcı olmaktadır. Zira doğal afetin büyüklüğünden ziyade ülkeyi etkileme derecesi önemlidir.**
- **JCR Eurasia rating olarak doğal afetlerin arasında sıralama yapmanın anlamsız olduğunu düşünmekteyiz.** Doğal afetlerin cinsi değil ülke dinamiklerini etkileme seviyesi önem arz etmektedir.
- **Realize olan doğal afetlerin, ülke görünüm notlarının kapsadığı vade içerisinde etkileri simule edilmektedir, zira görünümü vadesinden daha kısa veya daha uzun sürede ortaya çıkabilecek etkilerin ölçümü yanıtıcı olmaktadır.** Oysa doğal felaketler toplumları anlık kısa sürelerle etkilemekte, ancak, ekonomik, dış ve mali yansımaları daha uzun sürelerle yayılmaktadır. Analistlerimiz ve derecelendirme komite üyelerimiz doğal afetin ülke derecelendirme görünümü çerçevesinde ileriye yönelik etkilerini analiz ve simule etmektedir.
- **Realize olmayan potansiyel doğal afetler için yapılan simülasyon sonuçlarının notlara yansıtılmasının adil olmadığını düşünmekteyiz.**
- **Doğal felaketlerin etkileri, ülke derecelendirme modelinin “*model dışında kalan istisnai olaylar ve tesadüfi riskler*” başlığı altında analiz edilmekle birlikte, esneklik ve yapısal istikrar risklerinin tamamına etkisi yayılabilmektedir.**
- **Sonuç olarak doğal felaketlerin ülke ratingleri üzerinde yaratacağı etkileri önden yüklemeli değil, felaketin gerçekleşme sonrasında, ratingin ana unsurları olan ekonomik, dışsal, mali, parasal ve kurumsal başlıklar üzerinde yaratacağı etkilere göre dikkate alınmaktadır.**

JCR-ER Ülke Notu Faktörleri

JCR EURASIA RATING

Global Knowledge supported by Local Experience

19 Mayıs Mahallesi, 19 Mayıs Caddesi, Nova Baran Plaza No:4 Kat: 12 34360 Şişli-İSTANBUL

T: +90 (212) 352 56 73 - +90 (212) 352 56 74, F: +90 (212) 352 56 75

www.jcrer.com.tr